

Ο Σλουμπ μόλις είχε κλείσει τα δεκαέξι όταν ξέσπασε ο πόλεμος το 1914.

Το βράδυ θα δινόταν χορός στο Ράιχσαντλερ, ο τελευταίος την επόμενη μέρα θα έφταναν οι στρατιώτες. Όταν ο ήλιος έδυσε, ο Σλουμπ γλίστρησε μαζί με τον φίλο του στον εξώστη, αφού δεν τολμούσαν να μπουν στην αίθουσα χορού. Οι μεγάλοι, οι εικοσάχρονοι τορναδόροι και μηχανικοί, δε μοιράζονταν τίποτα από τον πλούτο τους. Ήθελαν όλα τα κορίτσια για τον εαυτό τους, δεν έπαιρναν από αστεία και μπορούσαν να γίνουν φοβερά άξεστοι. Έσκυβαν κι οι δυο φίλοι από την κουρπαστή και κοιτούσαν λαίμαργα κάτω στην αίθουσα.

Τα μεσάνυχτα η μπάντα έπαιξε ένα σάλπισμα και ο τρομπετίστας ανακοίνωσε διάλειμμα δεκαπέντε λεπτών για να δροσιστούν τα κορίτσια. Ο Σλουμπ βγήκε με τον φίλο του έξω στην ευχάριστη καλοκαιρινή νύχτα, κάτω από τα γέρικα, τεράστια σφεντάμια.

Το τέταρτο πέρασε και γύριζαν πίσω, όταν ανταμώθηκαν με μια πλατιά σειρά γελαστών κοριτσιών που έκλειναν όλο το δρόμο. Ήταν στην ηλικία του Σλουμπ και πήγαιναν στην ίδια τάξη, αλλά αυτές φυσικά τις άφηναν ήδη να χορεύουν. Ήταν μάλιστα οι πιο περιζήτητες στα αγόρια.

Τότε μια λεπτούλα από τη σειρά φώναξε στον Σλουμπ: «Εσύ, μελαχρινέ, για έλα εδώ!»

Ο Σλουμπ πρόσεξε πώς έπαιζε το φως του φανοστάτη στις

ξανθιές μπούκλες της, που τώρα φαίνονταν σχεδόν άσπρες. Δεν τολμούσε να την πλησιάσει.

Όμως η κοπέλα ξέκοψε από τις άλλες, που άρχισαν να του φωνάζουν, και ο φίλος του είπε: «Άντε, πήγαινε, μ' αυτήν έχεις ελπίδες!»

Τότε εκείνος πλησίασε και δυο χέρια τον άρπαξαν και τον τράβηξαν σ' ένα στενό δρομάκι στρωμένο με πυκνό φύλλωμα, στο τέλος του οποίου ένας φανοστάτης φώτιζε ελάχιστα. Αυτό του έδωσε θάρρος, την άρπαξε από τη μέση και την αγκάλιασε.

Κάτω από το φανοστάτη την έπιασε από το πιγούνι και την κοίταξε στο πρόσωπο.

«Είσαι όμορφη», της είπε, «πώς σε λένε αλήθεια;»

«Γιοχάνα», είπε εκείνη χαμηλόφωνα. «Εγώ σε ξέρω καιρό».

Ύστερα την τράβηξε στο σκοτάδι και τη φίλησε ευλαβικά και για πολλή ώρα στο στόμα. Τότε εκείνη του ψιθύρισε στο αυτί να χορέψει μαζί της και μετά θα μπορούσε να την πάει στο σπίτι· θα έστηνε τα άλλα αγόρια.

Εκείνος σύρθηκε πάλι στον εξώστη και ήθελε να τη δείξει στον φίλο του. Αλλά δεν την έβρισκε. Ύστερα πήγαν στο σπίτι. Ο Σλουμπ ήταν χαρούμενος κι ευτυχισμένος. Ένωθε απίστευτα τυχερός και είχε πειστεί ότι δεν μπορεί να υπάρχει τίποτα ωραιότερο στον κόσμο από τα κορίτσια.

Έπειτα από μερικές μέρες την ξέχασε τη Γιοχάνα.

Τα νιάτα είναι σπάταλα, ζουν στον παράδεισο και δεν το καταλαβαίνουν όταν τα συναντά η ευτυχία προσωποποιημένη.

Ο Σλουμπ έμενε πάνω ψηλά στη σοφίτα. Ο πατέρας του ήταν ράφτης και τον έλεγαν Φέρντιναντ Σουλτς. Όταν σήκωνε τα μάτια από τη βελόνα, το βλέμμα του πλανιόταν πάνω από τις πολύχρωμες στέγες της παλιάς πόλης και χαιρετούσε τον κωδωνοκρούστη στο καμαράκι του.

Η μητέρα του είχε ακόμα την αστεία μύτη και τα γυαλιστερά μάτια της νεότητάς της, από την εποχή που τηδούσε με τ' αγόρια πάνω από τους φράχτες και έκλεβε φράουλες. Την Αποκριά και την Πεντηκοστή φορούσε αγορίστικα παντελόνια και τραγουδούσε στις πόρτες του κόσμου κουδουνίζοντας ένα σάκο γεμάτο μπρέτσελ και γλυκά. Όταν όμως τα μικρά στήθη κάτω απ' την μπλούζα της μεγάλωσαν και όταν τέλος πάντων κατάλαβε ότι έγινε κοπέλα, τότε αποτραβήχτηκε ήσυχα στην κάμαρά της και σκεφτόταν όμορφα φορέματα και ωραία παπούτσια. Όμως όταν είχαν καμιά γιορτή, γινόταν ζωηρή και κεφάτη και τα αγόρια θα έκαναν τα πάντα για να την καλοκοιτάζουν.

Στα δεκαεφτά της διάλεξε τον σοβαρό ράφτη και στα δεκαεννιά της τον παντρεύτηκε, επειδή της άρεσε η μετρημένη και ειλικρινής φύση του. Γιόρτασαν αμέσως κιάλας τη βάφτιση του παιδιού, όμως το κορίτσι πέθανε λίγο μετά τη γέννα. Ύστερα έμειναν δέκα χρόνια μόνοι. Ο ράφτης δούλευε για λογαριασμό του και έραβε για τον κόσμο δίπλα στο παράθυρο της κάμαράς του. Γέρασε γρήγορα. Τα κοντά του μαλλιά γκρίζαραν, η φωνή του ακουγόταν αδύναμη και λιγόψυχη. Στο μεταξύ απέκτησαν έναν γιο που τον βάφτισαν Έμιλ, επειδή ο αδερφός της μητέρας, ο στρατιώτης, λεγόταν κι αυτός έτσι. Ο Έμιλ ήταν φτυστός η μητέρα του, έλεγε ο κόσμος. Πήγε στο σχολείο και σύντομα παρίστανε τον αρχηγό και τον γελωτοποιό της τάξης του. Άκουγες ήδη από μακριά τη φασαρία που έκαναν τα πρωτάκια, όταν ο Έμιλ Σουλτς έκανε τα αστεία του.

Μια φορά είχαν στήσει στην πλατεία περίπτερα για την κυριακάτικη γιορτή σκοποβολής. Ο Έμιλ έβγαλε τη σάκα από την πλάτη του και σκαρφάλωσε στο πρώτο περίπτερο. Κάνοντας τρομερή φασαρία οι μικροί νταήδες πετούσαν στο δρόμο όλα όσα μπορούσαν να αρπάξουν με τις χούφτες τους. Όμως η συμφορά δεν άργησε. Ο αστυφύλακας άρπαξε τον Έμιλ από το γιακά και ούρλιαξε: «Σλουμπ!»* Ίσως σκεφτόταν αλήτες και κατεργάρηδες και διάφορους τύπους που άρχιζαν από σίγμα. Έπειτα απ' αυτό ο Έμιλ έφαγε ένα γερό χέρι ξύλο και έτρεξε ουρλιάζοντας στο σπίτι.

Στην πλατεία όμως ζούσαν σκληρά εργαζόμενοι άνθρωποι, που όλη μέρα στέκονταν έξω από τα μαγαζιά τους και κάπνιζαν πούρα. Αυτοί είχαν δει τα πάντα, και όταν ο μικρός ήρωας την επόμενη μέρα διέσχιζε δειλά την πλατεία, του φώναζαν: «Ε, Σλουμπ, ποιος σου τις έβρεξε;»

Από τότε όλοι τον έλεγαν Σλουμπ και αυτό το όνομα του έμεινε σε όλη του τη ζωή.

Οι γονείς του τον είχαν στείλει στο γυμνάσιο με μεγάλες θυσίες, αφού το σχολείο ήταν ακριβό και ο ράφτης δεν είχε λεφτά. Το Πάσχα ο Σλουμπ πέρασε τις τελικές εξετάσεις.

Το απολυτήριο δεν του χρησίμευσε πολύ, αλλά είχε ταλέντο στο σχέδιο. Μπήκε μαθητευόμενος σε ένα υφαντουργείο, ζωγράφιζε σχέδια και έκανε σκίτσα. Όμως όσο δούλευε σκεφτό-

* Schlump: τυχεράκιας, κωλόφαρδος. (Σ.τ.Μ.)

ταν τα κορίτσια και τον πόλεμο. Μερικοί από τους γνωστούς του ήταν στρατιώτες και ήθελε να πάει κι αυτός εθελοντής. Φανταζόταν κιάλας τον εαυτό του με την γκρι στολή του πεδίου μάχης, να τον κοιτούν τα κορίτσια και να του προσφέρουν τσιγάρα.

Φανταζόταν ότι πήγαινε στον πόλεμο. Έβλεπε τον ήλιο να λάμπει, τους γκρίζους να κάνουν έφοδο, κάποιον να πέφτει, τους άλλους να συνεχίζουν να τρέχουν, να φωνάζουν ζήτω, και τα κόκκινα παντελόνια να εξαφανίζονται μέσα σε πράσινους φράχτες από θάμνους. Το βράδυ οι στρατιώτες κάθονταν γύρω από τη φωτιά και κουβέντιαζαν για τα σπίτια τους. Κάποιος τραγουδούσε ένα βαρύθυμο τραγούδι. Έξω στο σκοτάδι στέκονταν οι διπλοφρουροί, στηριγμένοι στην μπούκα του τουφεκιού τους, και σκέφτονταν την πατρίδα και την αντάμωση. Το πρωί ξεκινούσαν, παρήλαυναν τραγουδώντας προς το πεδίο της μάχης, όπου άλλος έπεφτε και άλλος τραυματιζόταν. Τελικά είχαν κερδίσει τον πόλεμο, γύριζαν στο σπίτι νικητές. Τα κορίτσια πετούσαν λουλούδια από τα παράθυρα και οι εορτασμοί δεν είχαν τέλος. Ο Σλουμπ άρχισε ν' ανησυχεί ότι θα το έχανε όλο αυτό και ήθελε οπωσδήποτε να δηλώσει εθελοντής. Όμως οι γονείς του το απαγόρευαν.

Στα δέκατα έβδομα γενέθλιά του πήγε κρυφά στο στρατόνα και έκανε αίτηση. Τον εξέτασαν· ήταν ικανός για το πεζικό. Γύρισε περήφανος στο σπίτι. Οι γονείς του έπαψαν ν' αντιστέκονται. Η μητέρα έκλαιγε. Την 1η Αυγούστου 1915 πήρε το κασελάκι του και τράβηξε περήφανος για το στρατόνα.

Ο Σλουμπ ήταν μυώδης, αδύνατος και γεροδεμένος. Η εκπαίδευση των νεοσυλλέκτων δεν του φάνηκε δύσκολη. Ήταν σβέλτος σαν νυφίτσα και χειριζόταν επιδέξια το τουφέκι. Στην αρχή πονούσαν όλα του τα μέλη και ευχαρίστως θα ανέβαινε

τα πέντε σκαλιά που οδηγούσαν στα αποχωρητήρια μπουσουλώντας.

Από τη δεύτερη εβδομάδα κιάλας είχε υπηρεσία θαλάμου, που σήμαινε ότι έπρεπε να καθαρίσει το θάλαμο και να φέρει καφέ. Την Τρίτη, μόλις τελείωσε με το πλύσιμο, με το σκαμνάκι του κάτω απ' τον αγκώνα και τη λεκάνη στα χέρια, έτρεξε γρήγορα μέσα στο στρατόνα, μπροστά από το θάλαμο των υπαξιωματικών. Τότε ένα βαρύ χέρι τον άρπαξε απ' το μπράτσο.

«Έι, μικρέ, πιάσε μια πεντάρα. Φέρε μου καφέ από την καντίνα!»

Ο Σλουμπ κρατούσε την πεντάρα στο χέρι· ο υπαξιωματικός είχε εξαφανιστεί.

Αν πας τώρα, σκέφτηκε, θα πρέπει να περιμένεις ώρα στην καντίνα. Οι παλιοί στέκονται μπροστά στον πάγκο και δεν αφήνουν κανέναν νεοσύλλεκτο να χωθεί στην ουρά. Ύστερα θα αργήσεις πολύ να πάρεις καφέ για τη διμοιρία και όλοι θα σ' έχουν στην μπούκα, ενώ για τον υπαξιωματικό σου θα είσαι ξεγραμμένος για πάντα. Όλοι θα σε περνούν για βλάκα.

Τότε του ήρθε μια ιδέα. Πέταξε την πεντάρα στο κύπελλο του καφέ, το έβαλε πίσω από την εξώπορτα, πετάχτηκε μπροστά απ' το θάλαμο των υπαξιωματικών, έπιασε τη μεγάλη κανάτα, φόρεσε στα γρήγορα τα γυαλιά του διπλανού του στο θάλαμο και όρμησε έξω να φέρει καφέ. Στο γυρισμό συνάντησε τον υπαξιωματικό. Κουνούσε τη γροθιά του στον αέρα, έβριζε και βλαστημούσε σαν φορτηγατζής. Ο Σλουμπ πήρε μια χαζή έκφραση πίσω απ' τα γυαλιά και πέρασε από μπροστά του.

Στη συνέχεια είχαν μάθημα παραγγελμάτων στην αίθουσα εκγύμνασης. Πήγαν με τα σκαμνάκια και με τη φόρμα αγκαρείας. Τίποτα άλλο δεν υπήρχε στην αίθουσα εκτός από μαύρες σκουριές και λερωμένα παράθυρα. Έκανε παγωνιά, ο ήλιος μό-

λις ανέτελλε. Ο Σλουμπ σκέφτηκε τον πόλεμο. Κι αν ήταν κι εκεί τόσο ανιαρά και είχε τόσο φρικτό κρύο;

Αναχώρησαν για άσκηση πορείας. Ο Σλουμπ ήταν πάλι χαρούμενος, περπατούσε με βήμα μες στο πρωινό και ζητωκραύγαζε παρέα με τους κορδαλλούς που πετάγονταν τιτιβίζοντας πάνω απ' τα χωράφια.

Ο αναπληρωτής αξιωματικός Κίζελχαρτ διηύθυνε την εκπαίδευση των νεοσυλλέκτων. Είχε κάτι περίεργα χούγια. Συχνά πήγαινε αθόρυβα πίσω από έναν κακόμοιρο νεοσυλλεκτο και τον άρπαζε γερά απ' την περισκελίδα. Αλίμονο αν ένιωθε έναν μαλθακό ποπό· η οργή του δε γνώριζε όρια. Μια μέρα στάθηκε πίσω απ' τον Σλουμπ, του οποίου ο καβάλος κρεμόταν μέχρι κάτω, επειδή η περισκελίδα τού περίσσευε ένα μέτρο, αλλά βρήκε έναν πσιινό που ήταν σκληρός σαν ατσάλι. Τότε ο αναπληρωτής αξιωματικός τον επαίνεσε μπροστά σε όλους τους υπαξιωματικούς, δεν τον ξέχασε ποτέ και τον προτιμούσε σε κάθε ευκαιρία. Έτσι ο Σλουμπ είχε κάνει το πρώτο βήμα στην καριέρα του (έμελλε όμως να είναι και το τελευταίο).

Ένα πράγμα δεν του άρεσε: Φορούσαν την μπλε στολή της ειρήνης με τα γυαλιστερά κουμπιά. Κι εκείνος δεν είχε την υπομονή να καθαρίζει όλα αυτά τα κουμπιά τακτικά, ώστε να λάμπουν και να αστράφτουν σαν πυρακτωμένο σίδερο. Όταν ο λόχος παρατάχθηκε, σήκωσε γρήγορα τις άκρες του χιτωνίου, έτριψε σθεναρά τα κουμπιά του αριστερού και του δεξιού

μανικιού στον καβάλο και μετά τη μέσα πλευρά των μανικιών πάνω στην μπροστινή σειρά των κουμπιών. Έπειτα στάθηκε όσο πιο ίσια μπορούσε, και όταν ο λοχίας πλησίασε αυστηρός, τον κοίταξε με τα πιο γυαλιστερά μάτια του κόσμου, τόσο που το βλέμμα του λοχία στράφηκε στον διπλανό του, τον μουσικοτοφόρο Σπεκ. Αυτός ήταν τσαγκάρης στο επάγγελμα. Καθάριζε και γυάλιζε με συγκινητικό ζήλο σε κάθε κενή ώρα. Όταν όμως κούμπωνε το χιτώνιο, περνούσε τον αντίχειρα πάνω από τους γυαλιστερούς καθρέφτες και έσβηνε τη λάμψη τους. Μετά ήρθε ο λοχίας και άστραψε και βρόντηξε πάνω στον καημένο τον τσαγκάρη.

Έτσι ο Σλουμπ κέρδισε πολύ ελεύθερο χρόνο για την καντίνα, όπου δούλευαν δύο όμορφα και τίμια κορίτσια· η μία στρουμπουλή, γαλανομάτα και ξανθιά, η άλλη αδύνατη, με καστανά μάτια και καστανή κοτσίδα. Κάθε πρωί η στρουμπουλή τού έκρυβε ένα ψωμάκι κι ένα κομμάτι λουκάνικο, που εκείνος πήγαινε και τα έπαιρνε στα γρήγορα πριν από την αναχώρηση. Η αδύνατη τον τάζε σοκολάτα το απόγευμα, στον ελεύθερο χρόνο. Και όταν ήταν μόνοι τους στην καντίνα, έβαζε τη μαύρη σοκολάτα ανάμεσα στα άσπρα δόντια της και ο Σλουμπ έπρεπε να τη δαγκώσει ευλαβικά. Αυτό το έκανε με πολλή ευχαρίστηση.

Μια μέρα, όταν είχε σκοτεινιάσει για τα καλά κάτω από τις καστανιές, ο Σλουμπ είδε την ξανθιά να πηγαίνει να φέρει νερό. Επιτάχυνε προς τα εκεί και ανεβοκατέβασε ιπποτικά τη λαβή της αντλίας. Ύστερα πήγε να της κουβαλήσει και τον κουβά, αυτή όμως αρνήθηκε και προέκυψε μια χαριτωμένη πάλη που κατέληξε σε ένα μακρόσυρτο φιλί. Ακριβώς εκείνη τη στιγμή βγήκε από το σπίτι ο γερο-λοχίας Μπάουχ και πέρασε από μπροστά τους. Ο Σλουμπ δεν ήταν πολύ καιρό στρατιώ-

της, ώστε να βρίσκει τη σωστή διέξοδο σε όλες τις περιστάσεις της ζωής. Βρέθηκε σε πολύ δύσκολη θέση, στάθηκε προσοχή κροταλίζοντας τα τακούνια του, πίεσε το καημένο το κορίτσι με ατοάλινη δύναμη στο στήθος του, ώστε το αστραφτερό κεφαλάκι της έπεσε στον ώμο του, και ακούμπησε το δεξί χέρι του στη ραφή του παντελονιού του.

Ήταν άνθρωπος με κατανόηση ο λοχίας. Είχε κι ο ίδιος δύο αγόρια σαν αυτόν στον πόλεμο. Έτσι χαμογέλασε με επιείκεια και τους προσπέρασε.

Ο χρόνος περνούσε γρήγορα. Οκτώ εβδομάδες έπρεπε να εκπαιδευτούν στην πατρίδα. Οι έξι είχαν περάσει. Οι νεοσύλλεκτοι πήγαν στην περιοχή στρατιωτικών γυμνασίων στο Αλτενγκράμποφ. Ο ανθυπασπιστής Μπόμπερμιν, που τις Κυριακές τούς έβαζε να τρέχουν γύρω από το προαύλιο του στρατώνα επί τρεις ώρες και συγχρόνως διέταζε συνεχώς «πέστε κάτω! Πάνω, μαρς, μαρς!» – έτσι που οι αρραβωνιαστικιές των στρατιωτών που κάθονταν στα παγκάκια έξω απ' τον στρατώνα έβαζαν τα κλάματα –, αυτός ο ανθυπασπιστής Μπόμπερμιν λίγο πριν από την αναχώρηση είχε δώσει στους νεοσύλλεκτους τις ακόλουθες οδηγίες: «Προσοχή! Τώρα φτάνετε στο Αλτενγκράμποφ! Στην περιοχή στρατιωτικών γυμνασίων. Εκεί θα τακτοποιηθείτε σε παραπήγματα. Να δένετε κάθε βράδυ τον κώλο σας, για να μη σας τον κλέψουν τη νύχτα! Τους ζυγούς λύσατε!»

Κάθε πρωί, νωρίς νωρίς, ξεκινούσαν την πορεία, το λουκά-

νικο στην πλάτη γεμάτο άμμο, μυτερά φυσίγγια στη θήκη του ζωστήρα. Έκανε κρύο, όλα ήταν γκρίζα και τα παραπήγματα στέκονταν εκεί αμείλικτα. Όλα άχρωμα, ο κόσμος έμοιαζε με άδειο εργοστάσιο. Οι πυροβολητές από δίπλα κοιμούνταν ακόμα και τίποτα δε σάλευε. Προχωρούσαν πολλή ώρα, τα σύννεφα ομίχλης αραίωναν, ο ήλιος ανέβαινε ψηλά, οι νεοσύλλεκτοι ιδρώναν, η άμμος τούς έκλεινε τα μάτια και ο ιδρώτας έτρεχε στα μάγουλα, αφήνοντας μικρές αυλακιές και σταζόντας μέχρι τη φυσίγγιοθήκη. Ο ζωστήρας πίεζε τους γοφούς και τριβόταν, τα φτυάρια κοπανούσαν στους μηρούς και η караβάνα σε χτυπούσε στο κεφάλι όταν μετακινούσες το γυλιό.

Ο Σλουμπ είχε ολόκληρο το βάρος της άμμου στην πλάτη, επειδή το πρωί τον είχαν τσακώσει. Ο δεκανέας Μίκενχαϊμ σήκωσε το πάνω μέρος του γυλιού – ο Σλουμπ είχε ξεχάσει να δέσει σφιχτά τους ιμάντες – και ανακάλυψε τον αμμόσακό του που ήταν άδειος. Ο Σλουμπ έπρεπε να τον γεμίσει και να παραταχθεί κάνοντας βήμα εκστρατείας κατά τη διάρκεια του μεσημεριανού στο θάλαμο υπαξιωματικών, γυαλισμένος καθαρός, και να κάνει μεταβολή εκατό φορές.

Ο Σλουμπ ιδρώνε και ξεχειλίζει από οργή. Επιτέλους τους άφησαν να συγκεντρώσουν τα όπλα. Ύστερα άρχισαν να πυροβολούν κινούμενους στόχους. Τον διασκεδάζε να βλέπει τα σκούρα κεφάλια να εμφανίζονται απέναντι και μετά να τα πυροβολεί. Είχε γούστο και τον έκανε ν' ανυπομονεί για τον πόλεμο.

Στο γυρισμό είχαν εκπαίδευση λόχου. Ο λοχαγός καθόταν στο άλογό του δίνοντας διαταγές. Οι υπαξιωματικοί ιδρώναν και έπαιρναν θυμωμένες εκφράσεις, αν και οι ίδιοι δεν κουβαλούσαν γυλιό, και ξεσπούσαν το θυμό τους στους νεοσύλλεκτους. Αυτοί πάλι έπρεπε να τρέχουν αλλάζοντας κατεύθυνση,

κυνηγημένοι σαν λαγοί μέσα στην άμμο. Έβραζαν από τη ζέση και την οργή. Συνάντησαν τους πυροβολητές, που άραζαν νυσταγμένοι στους κιλλίβαντές τους και πήγαιναν για βολές. Πίσω από το δασάκι, μπροστά από το βουνό της άμμου, έπρεπε να πέφτουν κάτω, να παίρνουν το τουφέκι στα δυο χέρια κι ύστερα να σέρνονται με τους αγκώνες μέσα στην άμμο για να ανεβούν το βουνό. Αυτό ήταν το χειρότερο. Μερικοί λυσοούσαν τόσο από οργή που τους έρχονταν δάκρυα. Τελικά βρέθηκαν πάνω.

Ο λοχαγός άφησε το λόχο να παραταχθεί και διέταξε βάδην.

«Γεμίστε με άσφαιρα κι ασφαλίστε! Από δεξιά έρχεται το ιππικό, στοχεύσατε! Έτοιμοι! Πυρ!»

Ακούστηκε η ομοβροντία, το άλογο του λοχαγού τρέκλισε, ο λοχαγός πήδηξε κάτω. Το λευκό άλογο έφαγε έναν πυροβολισμό στο λαιμό. Ο λόχος γύρισε με βηματισμό στο στρατώνα. Κανείς δεν έμαθε ποτέ τον ένοχο. Ο Σλουμπ χάρηκε. Δεν τον είχε κουράσει τόσο η πορεία, γιατί ήταν γεροδεμένος, αλλά χάρηκε, επειδή ήλπιζε ότι θα είχαν ησυχία για κάνα δυο μέρες.

Στάθηκαν σε μια μεγάλη ουρά για το σουσίτιο. Είχε ξινολάχανο με χοιρινή κοιλιά. Ο Σλουμπ πήρε τη γεμάτη, ζεματιστή караβάνα στο παράπηγμα που ήταν η τραπεζαρία και πήγε να καθίσει στο πρώτο τραπέζι.

Τότε ένας του ιππικού, ψηλός σαν δέντρο, σηκώθηκε και του είπε: «Τι; Εσύ! Εσύ, βρωμιάρη αμμολουκάνικο, θες να φας μαζί μας;»

Ο Σλουμπ ένιωσε το χλευασμό και την περιφρόνηση. Άρπαξε την караβάνα του και την πέταξε στα μούτρα του ψηλού. Αυτός παραπάτησε και ούρλιαξε δυνατά, επειδή το καυτό λάχανο του ζεμάτισε το πρόσωπο και του έτρεξε στο λαιμό. Οι

σύντροφοί του αναπήδησαν, όρμησαν πάνω στους πεζικάριους που έμπαιναν με τις γεμάτες караβάνες τους. Και στη στιγμή εξελίχθηκε μια μάχη με ξινολάχανο και караβάνες. Υπήρξαν τραυματίες και από τις δυο πλευρές, και μόνο μια ισχυρή μονάδα καταδρομέων πεζικού μπόρεσε να φέρει την ειρήνη. Ο Σλουμπ είχε ξεγλιστρήσει. Οι στρατιώτες του ιππικού βρέθηκαν υπό κράτηση με τοακισμένα κεφάλια.

Την επόμενη νύχτα στο στρατόπεδο ξέσπασε δυσεντερία ανάμεσα στους νεοσύλλεκτους. Μια κόκκινη λωρίδα έδειχνε το δρόμο από το παράπηγμα στο αποχωρητήριο. Τους είχαν απομονώσει και έτρωγαν μόνοι τους. Ο Σλουμπ ήταν ευχαριστημένος μ' αυτό, επειδή φοβόταν την εκδίκηση των ιππέων.

Μια βδομάδα αργότερα γύρισαν πίσω στο στρατόπεδο.

Στις 4 Οκτωβρίου τούς έβαλαν στο τρένο. Η μπάντα που παιάνιζε στο σταθμό ηχούσε λες και κραύγαζε με απέραντο πόνο, και ο κόσμος μπροστά στην αμαξοστοιχία έκλαιγε και σπάραζε η καρδιά του. Οι στρατιώτες ήταν αναστατωμένοι και γεμάτοι περιέργεια· το μέλλον έστεκε μπροστά τους σαν τρομακτικό τέρας που έπρεπε να καταπολεμήσουν. Το ταξίδι διήρκεσε πέντε ή έξι μέρες. Τους κατέβασαν στο Λιμπερκούρ. Από εκεί ξεκίνησαν πορεία μέσα από βρώμικα γαλλικά χωριά και παραξενεύτηκαν με τα λιτά σπίτια και τα άχαρα αγροκτήματα. Πουθενά οι στολισμένοι κήποι μπροστά από τα κτήματα, όπως στην πατρίδα. Πουθενά η κρυφή ξυλδοσιά στο αέτωμα που κουρνιάζει κάτω από μια τεράστια φλαμουριά, όπως στην

πατρίδα. Τα παράθυρα ήταν σαν βρώμικες τρύπες και λερωμένα σκαλιά οδηγούσαν από το δρόμο κατευθείαν στην κουζίνα. Αυτή είναι άραγε η Γαλλία; Τους αντάμωναν γριές γυναίκες με μαύρα μουστάκια και καπνό στη μύτη. Ο ουρανός κρεμόταν από πάνω τους βαθύς και βαρύς σαν μολύβι· άρχισε να ψιχαλίζει.

Ο δρόμος δεν είχε τελειωμό. Οι νεοσύλλεκτοι ήταν βαριά φορτωμένοι· κουβαλούσαν ακόμα δέματα στο χέρι, δώρα που τους είχαν δώσει την τελευταία στιγμή στο τρένο. Κάποιοι ξέκοβαν από τις γραμμές και κάθονταν λαχανιασμένοι στα ρείθρα.

Επιτέλους σταμάτησαν. Συγκέντρωσαν τα όπλα και έπειτα από ατελείωτη καταμέτρηση έφτασαν στον κοιτώνα τους: ένα άδειο εργοστάσιο με σπασμένα τζάμια, απ' όπου έμπαινε η βροχή. Στον προθάλαμο υπήρχε λίγο βρεμένο σανό. Ήταν σκοτεινά και οι στρατιώτες σκόνταφταν στις τρύπες που είχαν κάνει οι μηχανές στο πάτωμα. Κάποιοι είχαν ένα κερί και τους ζήλευαν όλοι. Τους έδωσαν καφέ και ψωμί κι ύστερα έπεσαν να κοιμηθούν.

Την επόμενη μέρα άρχισε η υπηρεσία. Ήταν χειρότερα απ' ό,τι στο Αλτενγκράμποφ. Οι φαντάροι κυλιούνταν στα υγρά, κολλώδη χωράφια και γύριζαν λερωμένοι σαν γουρούνια. Αμέσως μετά είχαν προσκλητήριο και δεν μπορούσαν να μαζέψουν το μυαλό τους.

Έπειτα από μερικές μέρες ο Σλουμπ κλήθηκε να πάει στο Γραφείο του Λόχου.

«Έχεις πτυχίο, ξέρεις γαλλικά;» ρώτησε ο λοχίας. «Παρουσιάσου στο τοπικό διοικητήριο αμέσως, εμπρός, μαρς!»

Ο Σλουμπ έτρεξε να παρουσιαστεί. Είχε άδεια να μείνει στο γραφείο και δε χρειαζόταν να κάνει υπηρεσία. Κατέβαλλε απίστευτη προσπάθεια να μη φανεί ατζαμής και σύντομα κιάλας κατάφερε να καταλαβαίνει τους Γάλλους που είχε να

αντιμετωπίσει. Έπρεπε να κάνει τον διερμηγέα, κι αυτό δεν ήταν εύκολο, επειδή τούτοι οι Φραντσέζοι μιλούσαν φρικτή διάλεκτο. Μερικές βδομάδες αργότερα ανακοινώθηκε ότι θα επάνδρωναν το διοικητήριο στο Λοφράντ, επειδή το Σώμα Επιμελητείας αποσυρόταν από εκεί. Δεν ήξεραν ποιον άλλο να στείλουν κι έστειλαν τον Σλουμπ.

Περίφανος ο Σλουμπ ξεκίνησε το ίδιο βράδυ. Περιπατούσε αργά και συλλογίζονταν τα νέα του καθήκοντα. Θα διοικούσε τρία χωριά, αυτός μόνος του, ο δεκαεφτάχρονος νεοσύλλεκτος. Πέρασε αργά από το Ντε Βιλ, όπου οι νεοσύλλεκτοι έκαναν θόρυβο στο εργοστάσιό τους. Μόλις είχαν επιστρέψει από πορεία, και ο Σλουμπ χαιρόταν που δεν ήταν μαζί τους. Ύστερα ο δρόμος τον έβγαλε στους αγρούς. Κάτω, διασκορπισμένο και μισοκρυμμένο στην ομίχλη, βρισκόταν το Λοφράντ, απέναντι δεξιά μερικά σπίτια από το Μαρτινβάλ, που ακόμα δεν το γνώριζε καθόλου, και αριστερά το Ντριμέ. Σταμάτησε μπροστά σε μια πινακίδα. Στη μια πλευρά έλεγε: «Τοπικό Διοικητήριο Μονς-αν-Π.», στην άλλη: «Τοπικό Διοικητήριο Λοφράντ». Αυτό θα ήταν το βασίλειό του.

Το χωριό τού φάνηκε πιο ευχάριστο από τα άλλα. Είχε υπέροχα, ψηλά δέντρα και τα σπίτια ήταν κρυμμένα πίσω από πυκνές πράσινες βραγιές· ανάμεσά τους περνούσαν φιδουγριστά στενά, μυστικά μονοπάτια. Έξω από το διοικητήριο – ένα καπηλειό* – κελάρυζε ένα ευχάριστο διαυγές ρυάκι. Το δρασκελίσε και μπήκε μέσα. Αριστερά ήταν το γραφείο – ένας μεγάλος χώρος με ένα τραπέζι, πολλές καρέκλες και μια μικρή σόμπα.

* Estaminet: παραδοσιακός χώρος εστίασης στη Γαλλία και στο Βέλγιο. Κάτι μεταξύ εστιατορίου, καφετέριας και μπαρ συνήθως σε ρουστίκ διακόσμηση. (Σ.τ.Μ.)

Δεξιά το μπαρ, μια μεγάλη κουζίνα. Στο γραφείο απασχολούνταν οι στρατιώτες του Σώματος Επιμελητείας, τρεις γραφιάδες, ένας λοχίας και ένας δεκανέας. Του παρέδωσαν ένα κουτί πούρων και του είπαν ότι αυτό ήταν το ταμείο. Ύστερα, αφού του έδειξαν ένα σωρό φακέλους και βιβλία, πήραν τα μπαγκαζία τους κι εξαφανίστηκαν. Ήταν από το Χόλσταϊν, και ο Σλουμπ δεν τους καταλάβαινε όταν μιλούσαν μεταξύ τους. Έπειτα έμεινε μόνος στο διοικητήριο και τον έπιασε λίγο ο φόβος.

Πήγε στον απέναντι χώρο. Στο μεταξύ είχε σκοτεινιάσει τελείως. Μόλις άνοιξε την πόρτα, βυθίστηκε σε ντουμάνι καπνού και οχλαγωγία. Η μπάρα ήταν γεμάτη Γάλλους χωριάτες. Τίποτα δεν μπορούσε να δει εκτός από την αμυδρή λάμψη μιας λάμπας πετρελαίου στο βάθος. Βρήκε επιτέλους μια άδεια καρέκλα δεξιά στη γωνία, αλλά εκεί ήταν θεοσκοτεινά. Τότε τον πλησίασε η αφεντικίνα. Φαινόταν να γνωρίζει ποιος ήταν. Της είπε ότι δεν έχει κατάλυμα για τη νύχτα και ρώτησε αν θα μπορούσαν να τον βοηθήσουν.

Εκείνη τη στιγμή ένα κορίτσι σηκώθηκε, έριξε στους ώμους της ένα σάλι και γλιστρώντας γρήγορα απ' την πόρτα κάτι του είπε· εκείνος κατάλαβε μόνο το «monsieur». Μια φωνή μέσα απ' το ντουμάνι τού είπε ότι η Εστέλ πήγαινε να του βρει κατάλυμα και ότι αυτό δεν ήταν εύκολο, επειδή οι στρατιώτες δε θα αναχωρούσαν πριν από την επόμενη μέρα. Σιγά σιγά τα μάτια του συνήθισαν στο περιβάλλον. Νεαρά παλικάρια και γεροδεμένοι άντρες κάθονταν σε μικρά τραπεζάκια και έπαιζαν χαρτιά. Κάπνιζαν όλοι και είχαν μπροστά τους μικροσκοπικά ποτήρια με μπύρα. Στο βάθος, κοντά στη λάμπα, σεββίριζε μια γυναίκα με την κόρη της. Κανείς πια δεν του έδινε προσοχή.

Είχε πάρει μαζί του δυο αυγά και ήθελε πολύ να τα δώσει να του τα βράσουν. Τελικά ανακάλυψε το αφεντικό και του το

ζήτησε. Αυτός τα πήρε πρόθυμα και έπειτα από μερικά λεπτά η γυναίκα του έφερε ένα πιάτο, ένα μαχαίρι και τα αυγά. Εκείνη ήθελε να κουβεντιάσει μαζί του, αλλά την καταλάβαινε με δυσκολία. Αντιλήφθηκε όμως ότι ήταν φοβισμένη και ότι είχε καλή πρόθεση.

Έπειτα από μισή ώρα η Εστέλ ξαναήρθε, λαχανιασμένη και αναψοκοκκινισμένη. Φαινόταν να είναι γαλανομάτα και ξανθιά σαν τη στρουμπουλή στην καντίνα. Τον τράβηξε έξω παίρνοντάς τον από το χέρι και τον οδήγησε στο κατάλυμά του. Ο Σλουμπ παραξενεύτηκε και πήγε μετά χαράς μαζί της. Έξω τα αστέρια τρεμόπαιζαν, ήταν μια κρύα νύχτα. Τη ρώτησε αν την έλεγαν Εστέλ. Εκείνη έγνεψε καταφατικά και του είπε ότι αυτό είναι το όνομα ενός αστεριού. Αυτός της έδειξε το αστέρι – τη Στέλλα – κι εκείνη τον κοίταξε για ώρα. Φαινόταν περήφανη γι' αυτό, αλλά φάνηκε επίσης να θαυμάζει τον ξένο φαντάρο που ήξερε το αστέρι της.

Ύστερα οι δυο νέοι περπάτησαν σιωπηλά δίπλα δίπλα κι ο Σλουμπ σκέφτηκε τη μητέρα του. Ήταν σαν να τον οδηγούσε ο καλός του άγγελος. Ξαφνικά εκείνη σταμάτησε, του έδειξε το κατάλυμά του κι εξαφανίστηκε. Ένωθε ακόμα το ζεστό χέρι της. Έπειτα στράφηκε αργά και μπήκε στο σπίτι.

Ο Σλουμπ τρόμαξε για τα καλά όταν το επόμενο πρωί πλησίαζε στο διοικητήριό του. Ήδη από μακριά η οχλαγωγία απλωνόταν προς το μέρος του, και μόλις πλησίασε, όλα τα πρόσωπα στράφηκαν πάνω του και βουβάθηκαν. Δεξιά στέκο-